

УДК 339.924:159.9-051

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТА ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У СУСПІЛЬСТВІ НА ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Вінтюк Ю.В.

Національний університет «Львівська політехніка»

У статті досліджено вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів у суспільстві на систему освіти, зокрема, на зміст підготовки майбутніх психологів у вітчизняних вищих навчальних закладах (ВНЗ). Здійснено огляд літературних джерел на дану тему; в результаті з'ясовано думки фахівців стосовно впливу процесів інтеграції та глобалізації у суспільстві на вітчизняну систему освіти. Розглянуто вплив освітніх реформ на зміст підготовки фахівців у вітчизняних ВНЗ; встановлено вплив процесів у сучасній вищій освіті на зміст підготовки майбутніх психологів. Зроблено висновки з проведеної роботи і намічено перспективи подальших досліджень у даному напрямку.

Ключові слова: процеси інтеграції та глобалізації у суспільстві, реформування системи освіти, зміст підготовки майбутніх психологів.

Постановка проблеми. Реформування вітчизняної системи вищої освіти у відповідності до вимог сьогодення передбачає її орієнтацію на наявний світовий досвід, впровадження найефективніших моделей освіти. Звідси постає необхідність залучення системи освіти, вищої зокрема, до світових процесів інтеграції та глобалізації, які вже не перше десятиліття відбуваються у всьому світі й охопили на сьогодні всі сфери діяльності, освітню галузь зокрема. Проте вітчизняна система, яка була сформована за інших суспільних, економічних, політичних та культурних реалій, не готова до таких масштабних перетворень. Відповідно, реформування освітньої галузі, яке розпочалося, відбувається повільно, з труднощами, і не завжди дає бажані результати. Це диктує необхідність з'ясування впливу глобалізаційних та інтеграційних процесів у суспільстві на систему освіти, зокрема, зміст підготовки майбутніх психологів у вітчизняних ВНЗ, що підтверджує актуальність даного дослідження.

Мета роботи: дослідити вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів у суспільстві на систему освіти, зокрема, зміст підготовки майбутніх психологів у вітчизняних ВНЗ.

Завдання дослідження:

- здійснити огляд літературних джерел з даної тематики;
- з'ясувати думки фахівців стосовно впливу процесів інтеграції та глобалізації у суспільстві на вітчизняну систему освіти;
- з'ясувати вплив освітніх реформ на зміст підготовки фахівців у вітчизняних ВНЗ;
- встановити вплив процесів у сучасній вищій освіті на зміст підготовки майбутніх психологів;
- зробити висновки з проведеної роботи і намітити перспективи подальших досліджень у даному напрямку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковці приділяють чимало уваги з'ясуванню впливу глобалізаційних та інтеграційних процесів у суспільстві на систему освіти [1-8]. Зокрема, вони відзначають, що глобалізація являє собою складний, об'єктивний, історичний процес структурних та функціональних змін, що охоплює всі сфери життєдіяльності в напрямі загальної гомогенізації, універсалізації світу, прийняття єдиних стандартів та моделей. На рубежі

XX-XXI ст. об'єктом глобалізації стала освіта; суспільство, щоб відповісти на виклики глобалізованого світу, повинно адаптувати власну систему освіти до світових вимог. На думку дослідників, глобалізація в галузі освіти сприяє стандартизації навчання під впливом сучасних соціальних технологій, появі глобальних дослідницьких мереж, а головним фактором, що вплинув на освіту, є економічна ідеологія глобалізації, яка підкреслює першорядне значення ринку, приватизації і зменшення ролі державного сектора.

Зокрема, Зінченко В. В. відзначає, що з глобалізацією, вищої освіти зокрема, пов'язана її інтернаціоналізація і, крім єдності цих явищ, вказує на відмінність між ними: «Інтернаціоналізація освіти означає вільний академічний обмін викладачами і студентами між вузами різних країн, а також створення єдиних спеціальних навчальних програм, а глобалізація – це універсалізація навчального планування, що здійснюється за рахунок попиту певного типу фахівця на глобальних ринках праці» [6, с. 127]. Він також констатує, що саме революція, революційні трансформації світового рівня, є і умовою, і діалектичним станом глобалізації. За останні десятиліття глобалізація значно посилила вплив на трансформацію національних систем освіти, вищої передусім. Автор погоджується з думкою, що глобалізація є найфундаментальнішим викликом, з яким зіткнулася вища школа за всю історію свого існування; однак, проблеми, з якими вона має справу сьогодні, можуть бути вирішені лише у світовому масштабі. Він констатує таку залежність: інтернаціоналізація в галузі вищої освіти веде до інтеграції окремих вузів і освітніх систем, а глобалізація, у свою чергу, – до їхньої конкуренції.

На думку П. Скотта, глобалізація прямо стосується університетів, оскільки робить особливо актуальним завданням поширення національних культур, сприяє стандартизації навчання, під впливом сучасних інформаційних технологій і глобальних дослідницьких мереж, а також обмежує бюджетні можливості розвинених країн, від яких залежить більша частина фінансування університетської освіти. Він стверджує, що на університети чекає робота з адаптування до вимог епохи глобалізації. На думку зарубіжних вчених, глобалізацію слід розглядати як чинник впровадження в університети елементів ринко-

вої економіки, що сьогодні змінює і національні, і світову систему вищої освіти [цит. за 8, с. 5–6].

З цього приводу Н. Балабанова констатує наступне: «В умовах інформаційного суспільства вищій навчальній заклад кардинально змінює такі свої основні складові, як організаційна структура, методи і форми навчання, викладацький склад. Так, наприклад, привабливою та доступною стає дистанційна форма навчання за допомогою Інтернету, що дає змогу заощаджувати час і кошти, сприяє підвищенню якості освіти завдяки таким ризам, як самоменеджмент знань, гнучкість розкладу, іновативність, творчий пошук, можливість здійснення особистого вибору тощо» [1, с. 29]. Вказані зміни неодмінно передбачають зміни у змісті вищої освіти, при підготовці фахівців за різними спеціальностями. При цьому розвиток технологій буде відігравати вирішальну роль у подальшій модернізації освітньої сфери.

Н. Скотна відзначає: «Навколо освіти, особливо вищої, групується багато ключових питань глобалізації: стратегія інтернаціоналізації; транснаціональна освіта; забезпечення міжнародної якості; підприємницькі підходи до функціонування освіти; регіональна і міжрегіональна співпраця; інформаційна і комунікаційна технології та віртуальні навчальні заклади; поява новітніх освітніх посередників – провайдерів освіти, проблеми рівноправності та доступності освіти і т. ін.» [8, с. 7]. З огляду на сказане авторка розглядає специфіку глобальних процесів у рамках нової моделі управління, реформування, реструктуризації та облаштування системи вищої освіти з точки зору нових вимог. Вона також констатує наступне: «Величезне накопичення, обробка і майже миттєва передача інформації завдяки злиттю інформаційної та комунікаційної технологій – ключовий аспект глобалізації... Стосовно вищої освіти ці технології розглядаються як такі, що надають можливість скорочення витрат на студента завдяки переміщенню курсів і бібліотечних матеріалів в онлайнове середовище. Ця стратегія також підвищує можливість для отримання транснаціональної освіти і можливості нових посередників надавати освіту, не вдаючись до традиційної інфраструктури із застарілим інструментарієм і до паперових бібліотек» [8, с. 10]. Відтак, необхідно з'ясувати тенденції розвитку вищої освіти в Україні в умовах глобалізації, які спрямовані на підвищення конкурентоспроможності як фахівців, так і вищої освіти та держави загалом; адже навчальний план, який встановлює зміст та послідовність навчальних дисциплін у підготовці фахівця, визначає, які знання, вміння та навички він може отримати в процесі навчання.

В ряді публікацій на дану тему відзначається, що інтеграція до світового та європейського співтовариства вимагає докорінного реформування системи освіти, вищої зокрема, приведення її у відповідність до світових вимог. Реформування системи освіти в нашій державі має забезпечити її участь у Болонському процесі, що дозволить їй стати рівноправним членом європейського освітнього і наукового простору, стати на шлях науково-технічного та суспільного прогресу. Все це ставить завдання дослідження закономірностей реформування освіти відповідно до світових вимог.

Стосовно впливу глобалізаційних та інтеграційних процесів у суспільстві на зміст підготовки фахівців у системі вищої освіти, науковці відзначають наступне. Зокрема, Н. П. Волкова з цього приводу пише: «Процес модернізації змісту освіти є еволюційним, ґрунтується на врахуванні позитивного досвіду школи й водночас передбачає істотні зміни, зумовлені сучасними тенденціями суспільного розвитку. Нові підходи передбачають якісне оновлення змісту освіти відповідно до пріоритетних цілей освіти, сформульованих світовим освітнім співтовариством (Міжнародним бюро освіти). Вони охоплюють цілісний розвиток особистості через забезпечення зростання її розумового, етичного, естетичного, емоційного, фізичного та соціального потенціалу; підготовку тих, хто навчається, до праці, активної ролі в економічному та громадському житті суспільства, успішної діяльності в умовах швидких змін технологій та мультикультурного суспільства; розвиток навичок наукового мислення, критичного осмислення дійсності та навичок вирішення проблемних ситуацій» [4, с. 267].

Слід також відзначити поширення і впровадження сучасних підходів до формування змісту підготовки фахівців. Зміст освіти визначається освітньо-професійними програмами, в яких відображено змістово-реалізаційні аспекти освітньо-кваліфікаційних характеристик, визначено нормативний зміст навчання, встановлено вимоги до змісту, обсягу та рівня освітньої та професійної підготовки фахівців відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня певної спеціальності. Вони використовуються при розробці та коригуванні відповідних навчальних планів і програм навчальних дисциплін, розробці засобів діагностики рівня освітньо-професійної підготовки фахівців, визначенні змісту навчання як бази для опанування відповідними спеціальностями та кваліфікаціями [2, с. 242]. Крім цього, відзначається, що на формування змісту підготовки кадрів у ВНЗ впливають зміни структурно-логічних схем підготовки фахівців – організаційні алгоритми реалізації освітньо-професійних програм, навчальних планів і навчальних програм дисциплін, в основу яких закладаються принципи випереджаючого навчання, неперервності, послідовності та наступності та ін. Зміст підготовки фахівців також полягає у науково обґрунтованій системі дидактично і методично оформленого навчального матеріалу; впровадженні обов'язкових та вибіркового дисциплін, спеціалізації тощо.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми: як видно з наведеного, вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів у суспільстві на систему освіти, вищої зокрема, простежено достатньо повно, проте їхній вплив на зміст підготовки майбутніх фахових психологів залишається не з'ясованим, що спонукає до проведення самостійного дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження полягало у підсумуванні, аналізі та узагальненні досвіду викладання студентам спеціальності «Психологія», які навчаються у Національному університеті «Львівська політехніка». Під змістом підготовки фахівців у ВНЗ розуміють її конкретне наповнення, перелік заходів, що здійснюються тими, хто реалізує освітній процес:

викладачами, адміністрацією закладів та посадовцями системи освіти, різних рангів – з метою досягнати бажаних змін у стані об'єкта впливу (студентів – майбутніх фахівців). Оскільки ці заходи здійснюються на різних рівнях, необхідно послідовно розглянути їх.

Ряд заходів, що призвели до змін змісту освіти, були здійснені **на державному рівні**. В першу чергу відбулася відміна ідеологічних обмежень; внаслідок чого ряд наук, соціо-гуманітарного спрямування передусім, перестали бути знаряддям ідеології та пропаганди певних соціально-політичних доктрин. Зняття подібних обмежень і заборон відкрило перед цими науками нові перспективи для розвитку й усунення наслідків деформацій, яких вони зазнали у попередню історичну епоху.

Не менш важливим заходом необхідно вважати розробку і ухвалу Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті – перший крок на шляху приведення нашої системи освіти у відповідність до викликів глобалізації. Створена і впроваджена доктрина розвивається, вона відповідає сучасним викликам, що стоять перед вітчизняною освітою. Відповідно до неї було змінено і законодавство, зокрема, прийнято закон України «Про вищу освіту» та ін. Створено ряд законів, обумовлених вступом до Болонського процесу, які роблять можливим впровадження болонської системи у вітчизняних ВНЗ. Прийнято також документи, що регламентують процес реформування системи освіти тощо.

Серед інших змін можна відзначити впровадження компетентнісного підходу до процесу підготовки фахівців у навчальних закладах різного рівня, що сприяє підвищенню рівня їхньої підготовки, у відповідності до запитів сьогодення, реалій ринкової економіки та світових вимог. Загалом, слід відзначити, що саме заходи, здійснені на державному рівні, зробили можливими подальші зміни, на інших рівнях, у змісті освіти зокрема.

Ряд заходів, що призвели до змін змісту освіти, були здійснені **на рівні навчальних закладів**. Відповідно до вимог чинної освітньої політики держави, здійснено перехід на кредитно-модульну систему оцінки знань студентів. Зокрема, у «Львівській політехніці» був створений Інформаційно-навчальний комп'ютерний комплекс, в якому, крім відповідно оснащених навчальних аудиторій (з сучасними комп'ютерами і підключенням до мережі Інтернет), діють Електронна бібліотека, Віртуальне навчальне середовище та ін. Все це зробило можливим впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій (ІКТ) у навчальний процес, що, своєю чергою, дозволило впровадити ряд новацій у процес підготовки фахівців, різних спеціальностей. Зокрема, це впровадження:

- навчальних курсів з комп'ютерним супроводом;
- електронних бібліотечних каталогів та пошукових систем;
- доступу до найбільшої в Європі освітньої і науково-дослідної мережі GEANT, а також до інших мереж;
- лабораторії для розробки і створення Електронних навчально-методичних посібників, відеолекцій;
- дистанційної освіти та ін.

Крім цього, відбувся перерозподіл годин на вивчення навчальних курсів різного спрямування; налагодження обміну кадрами з іншими навчальними закладами, закордонними зокрема, що зробило можливим здійснення спільних наукових і освітніх проектів, пришвидшило запозичення та впровадження європейського і світового досвіду тощо. Зміни на рівні закладу призвели до змін у навчальному процесі, в ході якого відбувається підготовка фахівців різних спеціальностей, фахових психологів зокрема.

Ряд заходів, що призвели до змін змісту освіти, були здійснені **на рівні реалізації навчального процесу**. Зміни на рівні навчальних закладів мали наслідком впровадження нових ефективних форм і методів організації всього навчально-виховного процесу. Зокрема, це дає можливість перейти на нові педагогічні технології. Так, завдяки вказаним змінам набули широкого розповсюдження електронні навчальні матеріали: підручники, посібники, навчально-методичні матеріали, а також відеолекції та ін.

Цих змін так багато, що в даному викладі доведеться зосередитися лише на їхньому переліку. Зокрема, з огляду на необхідність вирішення завдань, що стоять перед вітчизняною системою освіти, в цьому плані зроблено наступне:

- змінено навчальні програми, як орієнтовано на світовий досвід, як розвитку наукової психології, так і досвіду її викладання;
- впроваджено нові навчальні дисципліни;
- відбувається розширення теоретичних і методологічних підходів;
- відбулася переорієнтація навчальних програм на збільшення практичної складової підготовки майбутніх фахівців;
- змінено обсяг годин на викладання різних предметів, співвідношення годин для аудиторної та самостійної роботи при вивченні різних курсів тощо;
- впроваджено нормативні та вибіркові навчальні дисципліни;
- впроваджено спеціалізацію фахівців, для реалізації цього процесу обрано найзатребуваніші в наш час на ринку праці спеціальності;
- відбувається постійне запозичення і впровадження прогресивного світового досвіду викладання, спрямованого на інтенсифікацію процесу підготовки фахівців;
- відбувається впровадження нових підручників, передусім, з запозиченням зарубіжного досвіду їх наповнення та укладання;
- впровадження нових методичних підходів до організації навчального процесу;
- впровадження нетрадиційного проведення лекцій (лекція-диспут, лекція-есе, проблемна лекція, консультативна лекція; використання мультимедійних проекторів для подачі візуального матеріалу і т. ін.);
- впроваджені і набувають поширення нові форми проведення практичних занять (складання студентами робочих програм; проведення «круглих столів»; конференцій; робота з термінологією; проведення ділових ігор, тренінгів різного спрямування та ін.);
- впровадження нових форм організації самостійної роботи студентів (зокрема, виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру та ін.);

– впровадження нових форм контролю знань (як от, тестів для оцінки рівня засвоєння навчального матеріалу, зокрема, комп'ютерних) та ін.

Відбулася також кардинальна зміна підходу як до значення, так і процесу вивчення іноземних мов; що мала прояв не лише у збільшенні кількості годин на їх вивчення, впровадження нових курсів та сучасних ефективних методик для їхнього викладання, але й впровадження роботи із іншомовними джерелами як при вивченні різних навчальних курсів, так і виконанні дослідницьких завдань, здійсненні оглядів літератури за певною тематикою, тощо.

Значні змін у підході до організації навчання відбуваються також через те, що сучасні умови навчання дають додаткові переваги тим студентам, які залучаються до проведення наукової роботи, у різних формах. Вони прагнуть опанувати методологію і методику наукових досліджень, написання наукових праць, а також брати участь у наукових конференціях та публікуватися у фахових виданнях з огляду на перспективи, які відкриває для них освоєння такої діяльності (участь у конкурсах на здобуття іменних стипендій, освітніх та наукових і грантових програмах, студентських обмінах та ін.).

Необхідно констатувати, що детальний розгляд та аналіз впливу сучасних змін змісту освіти

на процес підготовки майбутніх фахових психологів потребує окремого розгляду.

Проведене дослідження дає підстави зробити наступні висновки.

1. Вплив інтеграції та глобалізації у суспільстві на вітчизняну систему освіти обумовлений процесами, що відбуваються у сучасному світі, і які мають об'єктивний і закономірний характер, оскільки відображають тенденції суспільного розвитку.

2. Вплив освітніх реформ на зміст підготовки фахівців у вітчизняних ВНЗ проявляється у здійсненні змін, що спрямовані на подолання вад наявної системи освіти і, таким чином, сприяють її адаптації до запитів сьогодення та світових вимог.

3. Вплив процесів у сучасній вищій освіті на зміст підготовки майбутніх психологів відбувається у різних напрямках, передусім: впровадження ІКТ у навчальний процес; наближення до світових освітніх стандартів: навчальних курсів, програм, підручників, задіяння і поширення нетрадиційних форм навчання, проведення занять, запозичення досвіду тощо.

В майбутньому передбачено здійснити детальний аналіз змін у змісті освіти з позицій їхнього впливу на процес підготовки майбутніх фахових психологів.

Список літератури:

1. Балабанова Н. Суспільство знань та інновацій: шлях до майбутнього України / Н. Балабанова. – К.: Арістей, 2005. – 104 с.
2. Вища освіта України і Болонський процес: Навч. посіб. / За ред. В. Г. Кременя; М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубіянко, І. І. Бабин. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.
3. Вища освіта і Болонський процес: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Дмитриченко М. Ф., Хорошун Б. І., Язвінська О. М., Данчук В. Д. – К.: Знання України, 2007. – 440 с.
4. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. / Н. П. Волкова. – 4-те вид., стер. – К.: Академвидав, 2012. – 616 с.
5. Дебич М. Еволюція вищої освіти на зламі століть та перспективи її розвитку / М. Дебич // Вища освіта України. – 2013. – № 4. – С. 107-113.
6. Зінченко В. В. Соціосистемна глобалізація вищої освіти: тенденції, наслідки, перспективи / В. В. Зінченко // Освітологічний дискурс. – 2015. – № 3 (11). – С. 127-137.
7. Панок В. Г. Реформування змісту, форм і методів підготовки практикуючих психологів як нагальна вимога суспільної практики / В. Г. Панок // Проблеми підготовки і підвищення кваліфікації практичних психологів у вищих навчальних закладах. – К.: Ніка-Центр, 2002. – С. 18-28.
8. Скотна Н. Сутність глобалізації та її вплив на розвиток вищої освіти в Україні / Н. Скотна // Людинознавчі студії. – 2013. – Випуск 28. Філософія. – С. 4-15.

Винюк Ю.В.

Национальный университет «Львовская политехника»

ВЛИЯНИЕ ГЛОБАЛИЗАЦИОННЫХ И ИНТЕГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ В ОБЩЕСТВЕ НА СОДЕРЖАНИЕ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ПСИХОЛОГОВ

Аннотация

В статье исследовано влияние глобализационных и интеграционных процессов в обществе на систему образования, в частности, на содержание подготовки будущих психологов в отечественных высших учебных заведениях (ВУЗ-ах). Осуществлен обзор литературных источников по данной теме; в результате выяснены мнения специалистов относительно влияния процессов интеграции и глобализации в обществе на отечественную систему образования. Рассмотрено влияние образовательных реформ на содержание подготовки специалистов в отечественных ВУЗ-ах; установлено влияние процессов в современном высшем образовании на содержание подготовки будущих психологов. Сделаны выводы из проведенной работы и намечены перспективы дальнейших исследований в данном направлении.

Ключевые слова: процессы интеграции и глобализации в обществе, реформирование системы образования, содержание подготовки будущих психологов.

Vintyuk Yu.V.

National University «Lviv Polytechnic»

INFLUENCE OF GLOBALIZATION AND INTEGRATION PROCESSES IN A SOCIETY ON THE CONTENTS OF TRAINING OF FUTURE PSYCHOLOGISTS

Summary

The article investigates an impact of globalization and integration processes in the society in the educational system, including the contents of training of the future psychologists in domestic higher education institutions (HEIs). An overview of the literature on the subject is made; as a result the views of experts on the impact of globalization and integration processes in the society in the national education system are found out. The effect of educational reform in the contents of training at local universities is considered; the influence processes in modern higher education on the contents of training of the future psychologists is set. The conclusions of the conducted are made and prospects for further research in this direction are outlined.

Keywords: integration and globalization processes in a society, a reform of the educational system, contents of the future psychologists training.

УДК 378.147

ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ НЕФІЛОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Гаврилова О.В.

Миколаївська філія

Київського національного університету культури і мистецтв

У статті проаналізовано поняття «соціокультурна компетенція» і «соціокультурна компетентність». З'ясовано, що соціокультурна компетенція окрім мовленнєвого прояву охоплює й інші сфери: це й розуміння особливостей і ціннісне ставлення до іншої та своєї культури. Встановлено складові соціокультурної компетенції. Приділено увагу дослідженню шляхів формування соціокультурної компетенції студентів нефілологічного профілю, що може бути забезпечене завдяки участі у спільній колективній роботі як у межах діяльності ВНЗ, так і через взаємодію з громадськими об'єднаннями, волонтерську діяльність в Україні і за кордоном, туристичну активність, участь у проектній діяльності у межах навчально-виховної роботи під час аудиторних занять та дозвілля.

Ключові слова: професійна підготовка, соціокультурна компетенція, соціокультурна компетентність, складові соціокультурної компетенції, шляхи формування соціокультурної компетенції.

Постановка проблеми. У сучасних умовах, коли європейська інтеграція стала стратегічним пріоритетом зовнішньополітичної діяльності України, у майбутніх фахівців актуалізується потреба у набутті соціокультурних компетенцій: ціннісного ставлення до своєї та інших культур, розуміння соціокультурних відмінностей, здатності до міжкультурної комунікації тощо. Соціокультурна компетенція сприяє універсалізації якостей особистості як складова загальної та професійної культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі формування соціокультурної компетенції досліджували зарубіжні (М. Бірам, Е. Боголюбова, Дж. Вальдес, Х. Гадамер, Б. Гершунський, І. Зимня, В. Зінченко, В. Ледньов, Б. Ліхачова, Н. Розов, І. Самохвалова, В. Сафонова, П. Сисоєва, В. Соколова, С. Чехова, Н. Щуркова та інші) і вітчизняні (Г. Бал, І. Бех, В. Буряк, А. Капська, С. Гончаренко, М. Євтух, І. Зязюн, В. Кремінь, В. Мадзігон, Н. Нічкало, С. Савченко, О. Сморочинська, Т. Шиян та інші) науковці. Більшість вітчизняних досліджень була пов'язана із формуванням соціокультурної

компетенції особистості в процесі вивчення іноземних мов (Н. Бачинська, І. Голуб, І. Воробійова, Н. Галькова, С. Козак, О. Квасник, Ю. Кузьменко, Л. Рудакова, В. Сафонова).

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. У психолого-педагогічній літературі відсутнє однозначне визначення поняття соціокультурної компетенції. Недостатньо досліджені особливості соціокультурної складової у структурі професійних компетенцій фахівця, а також ґрунтовного дослідження потребує аналіз шляхів формування соціокультурної компетенції в освітньому процесі вищої школи як складової професійної підготовки майбутнього фахівця нефілологічного профілю.

Мета дослідження. Метою даної статті є уточнення сутності поняття «соціокультурна компетенція» та з'ясування його компонентів, розробка шляхів формування соціокультурної компетенції студентів – майбутніх фахівців нефілологічного профілю.

Виклад основного матеріалу. У 2016 році на Всесвітньому економічному форумі у Давосі